

95/30

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření s prostředky státního rozpočtu kapitoly "Ministerstvo kultury"

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1995 pod pořadovým číslem 95/30.

Kontrolu provedla skupina kontrolujících Odboru školství a kultury NKÚ v době od listopadu 1995 do února 1996.

Kontrolovanou osobou bylo Ministerstvo kultury (dále jen "MK") a kontrolovaným obdobím rok 1995.

Cílem kontroly bylo prověřit účelnost a hospodárnost vynakládání finančních prostředků ze státního rozpočtu. Zákonem č. 268/1994 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1995, byly MK schváleny celkové příjmy ve výši 4 100 tis. Kč a celkové výdaje ve výši 2 859 499 tis. Kč. V průběhu roku 1995 byl schválený rozpočet kapitoly "Ministerstvo kultury" upravován 88 rozpočtovými opatřeními Ministerstva financí (dále jen "MF") ve smyslu ustanovení § 13 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, a 137 vnitřními rozpočtovými přesuny ve smyslu ustanovení § 37 vyhlášky MF č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací.

Po zahrnutí všech změn byly u kapitoly "Ministerstvo kultury" předpokládány celkové příjmy ve výši 11 782 tis. Kč a celkové výdaje ve výši 3 332 265 tis. Kč.

Ve skutečnosti dosáhly v roce 1995 celkové příjmy 18 654 tis. Kč (tj. 158,33 %) a celkové výdaje 3 320 429 tis. Kč (tj. 99,64 % rozpočtu po změnách).

Kontrola byla zaměřena na jednotlivé části rozpočtu kapitoly, zejména na dodržování rozpočtových opatření, závazných ukazatelů a na čerpání investičních a neinvestičních výdajů včetně mzdových prostředků.

Proti kontrolnímu protokolu nebyly podány námítky.

K o l e g i u m N K Ú na svém X. zasedání dne 29. května 1996

s c h v á l i l o usnesením č. 18/X/96
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Ministerstvo kultury porušilo:

1. zákon č. 576/1990 Sb., v následujících ustanoveních:

- § 4 odst. 1 písm. c) a f), kde se mj. stanoví:

"Příjmy státního rozpočtu republiky zahrnují, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak, ...

c) příjmy ústředních orgánů, ... ,

f) výnosy ze státního majetku, ...",

- § 30 odst. 1, kde se mj. stanoví:

"Neoprávněně použité nebo zadržené prostředky státního rozpočtu republiky ... jsou subjekty, kterým byly poskytnuty, povinny odvést ve stejné výši státnímu rozpočtu republiky ...",

a vyhlášku MF č. 205/1991 Sb. v následujících ustanoveních:

- § 4 odst. 2, kde se mj. stanoví:

"Rozpočtová organizace sestavuje svůj rozpočet příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby. Veškeré dosažené rozpočtové příjmy v rámci svého hospodaření soustřeďuje na příslušném příjmovém rozpočtovém účtu a uhrazuje všechny rozpočtové výdaje jen z příslušných výdajových rozpočtových účtů zřízených u banky ... Soustřeďovat příjmy na jiných účtech a uhrazovat výdaje z jiných účtů může rozpočtová organizace jen v případech stanovených touto vyhláškou nebo se souhlasem ministerstva financí České republiky ...",

- § 30 odst. 2, kde se mj. stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, ... aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, ... k zajištění nerušeného chodu organizace ..."

O d ů v o d n ě n í:

MK soustřeďovalo na účtu 245 - Ostatní běžné účty, v analytické evidenci "běžný účet cizích prostředků" (dále jen "depozitní účet"), finanční prostředky získané likvidací státních podniků Rekonstrukce památek Praha, s. p., Divadelní technika Praha, s. p., a Projektová a inženýrská organizace kultury, s. p., kterých bylo zřizovatelem. Částka takto získaných prostředků uložených na depozitním účtu činila 80 250 510,24 Kč. Prostředky MK nepřevedlo na zvláštní příjmový účet státního rozpočtu, k tomuto účelu zřízený. Z finančních prostředků uložených na depozitním účtu MK neoprávněně poskytovalo "nenávratné příspěvky a převody" - tzv. "dotace" - a "návrtné bezúročné půjčky" právnickým a fyzickým osobám na obnovu nemovitých kulturních památek. K 31. 12. 1995 byl zůstatek na depozitním účtu 2 095 426,59 Kč. Tím došlo k zadržetí a k neoprávněnému použití prostředků, které měly být odvedeny do státního rozpočtu.

MK na depozitním účtu soustřeďovalo i přijaté platby pohledávek převzatých např. od likvidovaného s. p. Supraphon. Zůstatek těchto plateb na depozitním účtu k 31. 12. 1995 byl 736 768,82 Kč.

MK provádělo v době od konce roku 1991 do 31. 12. 1993 pronájem nebytových prostor, přičemž příjem za tento pronájem neoprávněně soustřeďovalo na odděleném běžném účtu jako příjem z hospodářské činnosti. Tento příjem neodvedlo do státního rozpočtu v daném rozpočtovém roce, ale převádělo jej do použití dalších let a ještě k 31. 12. 1995 na tomto účtu vykazalo zůstatek ve výši 184 198,65 Kč. Došlo tak k zadržení prostředků státního rozpočtu dle § 30 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb.;

2. ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964, Hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, s odvoláním na ustanovení § 761 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník, kde se stanoví:

"Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána."

a současně ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, kde se stanoví:

"Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení, pokud není stanoveno právním předpisem jinak."

O d ů v o d n ě n í:

MK při neoprávněném poskytování návratných bezúročných půjček z depozitního účtu právníckým a fyzickým osobám nevymáhalo ve stanovených lhůtách dlužné částky. Např. pohledávka dle uzavřené smlouvy o půjčce s EURO CLUB, s. r. o., ze dne 21. 10. 1992 ve výši 1 000 000 Kč nebyla do dne ukončení kontroly, tj. 29. 2. 1996, splacena, přičemž společnost ke dni 31. 11. 1993 zanikla. V případech pozdních úhrad splátek neuplatnilo MK na dlužnících smluvní pokutu v dohodnuté výši "10 % z neuhrazených částek za každý měsíc prodlení", resp. pokud smluvní pokuta nebyla sjednána, nevymáhalo ani úrok z prodlení. Ke dni 31. 12. 1995 činil zůstatek nesplacených "půjček" 3 711 000 Kč;

3. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, v následujících ustanoveních:

- § 3 odst. 1 a 2, kde se mj. stanoví:

"Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí ..."

"Účetním obdobím je kalendářní rok."

- § 7 odst. 1 a 2, kde se stanoví:

"Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem."

"Účetnictví účetní jednotky je úplně, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období."

O d ů v o d n ě n í:

MK nezaúčtovalo pohledávku v celkové výši 7 998 000 Kč, převzatou dle "Smlouvy o postoupení pohledávky" ze dne 4. 6. 1993 od likvidovaného s. p. Supraphon.

Na účtu 460 - Manka a škody účtovalo částku 1 808 586,09 Kč, což je částka o 390 916,05 Kč vyšší, než byl nedohledaný majetek zjištěný fyzickou inventurou ke dni 30. 4. 1994 na MK;

- § 29 odst. 1, kde se mj. stanoví:

"Účetní jednotky inventarizaci ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti."

- § 30 odst. 1 a 2, kde se mj. stanoví:

"Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou ... nebo dokladovou ...; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace."

"Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období ..."

O d ů v o d n ě n í:

MK neprovedlo v roce 1995 inventarizaci hmotného investičního majetku (dále jen "HIM"), proto byla kontrolou prověřena inventarizace provedená v roce 1994.

MK neprovedlo inventarizaci HIM ke dni řádné účetní závěrky, tj. ke dni 31. 12. 1994, ale provedlo inventarizaci ke dni 30. 4. 1994 (opravy o přírůstky a úbytky majetku do konce účetního období nebyly provedeny).

Inventurní soupisy neobsahují v některých případech datum provedení inventury a podpisy pracovníků, kteří inventuru provedli, datum a podpis osoby odpovědné za hospodářské prostředky, někde nejsou uvedeny součty, chybí uvedení místa provedení inventury,

nejsou uvedena inventární čísla majetku (např. u výpočetní techniky, uměleckých a starožitných předmětů).

Fyzickou inventurou byl navíc zjištěn majetek, který byl z operativní a účetní evidence vyřazen již v letech 1989 až 1993. Naproti tomu nebyla inventarizována výpočetní technika, která podle dodatečně provedené mimořádné inventarizace ke dni 31. 5. 1994 firmou MEDUNA ELPOINT představovala zůstatkovou hodnotu ve výši 823 816 Kč;

4. ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., kde se stanoví:

"Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny."

a současně ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., kde se mj. stanoví:

"Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, ... aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, ... k zajištění nerušeného chodu organizace ..."

O d ů v o d n ě n í:

MK poskytlo podle "Smlouvy o půjčce" ze dne 8. 6. 1994 Nadaci Film - festival Karlovy Vary z rozpočtu MK neoprávněně 15 000 000 Kč určených na úhradu finančních závazků nadace vzniklých v souvislosti s pořádáním 29. ročníku Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech. Tím došlo k neoprávněnému použití prostředků státního rozpočtu a jejich zadržetí. Nadace vrátila ke dni splatnosti 30. 9. 1994 pouze částku 7 500 000 Kč a zbytek byl splacen až dne 14. 4. 1995.

Za provedení fyzické inventury majetku, sepsání inventurních seznamů všech prostor, dohledání majetku a zpracování sumarizace na jednotlivé útvary byla firmě MITA uhrazena smluvní cena 123 750 Kč, přestože práce nebyla provedena řádně, např. nebyla provedena fyzická inventura výpočetní techniky včetně jejího příslušenství. Proto byla dodatečně provedena inventura firmou MEDUNA ELPOINT, které byla vyplacena částka 26 410 Kč. Tím došlo k neefektivnímu a nehospodárnému použití rozpočtových prostředků.

V roce 1995 MK účtovalo o dále uvedených skutečnostech a hradilo výdaje, které souvisely s obdobím předcházejících let. Např.:

- uhradilo cestovné z roku 1994 částkou 20 497 Kč,
- uhradilo clo z roku 1994 částkou 3 693 Kč,
- uhradilo spediční služby z roku 1993 částkou 126 070 Kč.

Zálohy na pracovní cesty poskytnuté v letech 1993 a 1994 v celkové výši 62 793 Kč byly vyúčtovány až v roce 1995;

5. ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, kde se mj. stanoví:

"Právnická nebo fyzická osoba je povinna plnění běžných úkolů vyplývajících z předmětu její činnosti zajišťovat svými zaměstnanci, které k tomuto účelu zaměstnává v pracovních vztazích podle zákoníku práce ..."

O d ů v o d n ě n í:

MK uzavřelo v roce 1995 smlouvy s fyzickými osobami a uhradilo celkovou částku 190 100 Kč za legislativní práce související s tvorbou návrhů zákonů a prováděcích vyhlášek, které podle § 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kompetenčně přísluší ústřednímu orgánu:

"Ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky, připravují návrhy zákonů České národní rady a jiných obecně závazných právních předpisů, dbají o zachování zákonosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě." ;

6. ustanovení § 7a odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra České republiky č. 260/1991 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti pracovníků okresních úřadů a jejím ověřování, ve znění vyhlášky č. 535/1992 Sb., kde se mj. stanoví:

"Příslušné ústřední orgány státní správy navrhuji za členy zkušebních komisí své odborné pracovníky ovládající problematiku, která je předmětem ověřování; ..."

O d ů v o d n ě n í:

MK uzavřelo s fyzickou osobou smlouvy o právní pomoci, které mj. mají v předmětu provést ověření zvláštní odborné způsobilosti k výkonu státní správy "na úseku kultury", a to jako člen zkušební komise;

7. ustanovení čl. V odst. 2 písm. b) zákona ČNR č. 10/1993 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, o změně a doplnění některých zákonů České národní rady a některých dalších předpisů, kde se mj. stanoví:

"Vedoucí ústředních orgánů, náměstci ministrů a vedoucích ústředních orgánů ... mají právo na ..."

b) bezplatné zřízení a používání jedné účastnické telefonní stanice k zajištění okamžité dosažitelnosti v pracovní i mimopracovní době."

O d ů v o d n ě n í:

MK hradilo náklady na provoz dvou účastnických telefonních stanic, které používá vedoucí ústředního orgánu ve svém bytě, i když citovaný zákon stanoví bez-

platné zřízení a používání jen jedné účastnické telefonní stanice; např. v měsíci únoru 1995 byla zaplacená částka 12 751 Kč, v březnu 13 971 Kč, v prosinci 10 591,60 Kč. Dále hradilo náklady na provoz účastnické telefonní stanice vedoucí sekretariátu ministra a paušální částky na úhradu poplatků za telefonní hovory dalším čtyřem zaměstnancům MK. Zákonný nárok na úhradu nákladů mají jen vyjmenované funkce.

Shrnutí:

Kontrolou hospodaření s prostředky státního rozpočtu byly zjištěny nedostatky, které vyplývají především z nedodržování příslušných právních norem,

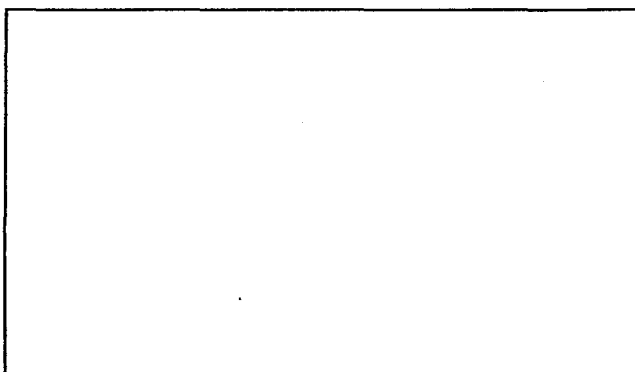
zejména jde o zadržení a následné rozpouštění příjmů státního rozpočtu, uvedené v bodě 1 tohoto závěru, což je velmi závažným porušením rozpočtové kázně.

Z kontroly dále vyplynulo, že MK ponechalo finanční prostředky ve výši 35 628 tis. Kč jako nerozepsaný objem státního rozpočtu kapitoly, tzv. "rezervu", kterou uvolňovalo vnitřními rozpočtovými přesuny, přičemž struktura rozpočtu ústředního orgánu rezervu nepřipouští. V právním předpisu se připouští pouze rozpočtové rezervy státního rozpočtu (tzv. vládní rozpočtová rezerva a účelová rezerva). Buď určené finanční prostředky mají plánovanou náplň, nebo jsou pro rozpočtovou činnost MK neopodstatněné.

V souladu s plánem kontrolní činnosti kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Marie Hošková.

Vydavatel a redakce: Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 63, 170 04 Praha 7; telefon redakce (02) 872 62 40 a (02) 872 62 30, fax (02) 872 62 90. Vychází čtvrtletně. Písemné objednávky k pravidelnému odběru přijímá redakce věstníku. **Distribuce a tisk:** Firma Vítoš, s. r. o., Suchbátka 169/13, Praha 6; telefon, fax (02) 39 37 07.

Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., odštěpným závodem Praha, č. j. nov 5379/95 ze dne 1. srpna 1995.

K tisku byl použit recyklovaný papír.

ISSN 1210-9703

NOVINOVÉ VÝPLATNÉ